

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Інженерно-педагогічний факультет
Кафедра загальнотехнічних дисциплін та охорони праці
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»

*До 185-річчя Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова*

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції
(28 квітня 2020 року, м. Київ)

Київ – 2020

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. – доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор);
Володченкова Н.В. – кандидат технічних наук, доцент;
Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;
Гвоздій С.П. – доктор педагогічних наук, доцент;
Дашиковська О.В. – кандидат хімічних наук, доцент;
Крутов В.В. – доктор юридичних наук, професор;
Мазена М.А. – доктор медичних наук, професор;
Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник;
Редька І.В. – кандидат біологічних наук, доцент;
Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;
Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник;
Постолатій Т.О. – відповідальний секретар.

Затверджено до друку Організаційним комітетом VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – 197 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності.

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

© Автори статей, 2020
© НПУ імені М.П. Драгоманова

РАДІАЦІЙНА СИТУАЦІЯ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДДЯХ ОБЛАСТІ

Андрощук І.В.¹ Андрощук О.В.²

¹Луцький національний технічний університет

²Волинський медичний інститут

Перш за все, суттєвий вплив на безпеку життєдіяльності населення Волині має радіаційне забруднення. За результатами досліджень радіаційного стану на території Волині (наземного обстеження всіх 1316 населених пунктів, включаючи хутори, сільгоспугідь у 192 господарствах на площі 500 тис.га, лісів держлісфонду в 5-ти держлісгоспах на площі 200 тис.га, міжгосподарських лісів на площі 180 тис.га, 491 водного об'єкта) було встановлено реальний радіаційний стан забруднення території.

Західний слід випадів, що сформувався внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, пройшов по північній частині Волинської області, де повністю піддалися радіаційному забрудненню Маневицький, Любешівський і Камінь-Каширський, частково — Ковельський, Ківерцівський і Рожищенський райони.

На сьогоднішній день потерпілі райони Волині характеризуються відносно невисокими рівнями забруднення радіонуклідами сільськогосподарських угідь. Переважна більшість ґрунтів має щільність забруднення цезієм-137 до 1 Кі/кв.км, що становить 95,1% від усіх забруднених сільськогосподарських угідь цих районів, від 1 до 5 Кі/кв.км — 4,9%.

Площа радіаційно забруднених сільськогосподарських угідь в контрольованій зоні області становить 163,1 тис. га, з них ріллі — 73,8 тис. га і природних кормових угідь — 89,3 тис. га. Найбільше забруднених земель у Маневицькому районі. За останніми даними, щільність радіоактивного забруднення в області вище 1 Кі/кв.м характерна для 7,9 тис. га сільгоспугідь та 57,4 тис. га лісів.

На території контрольованої зони розміщено 167 населених пунктів, де проживає 144,7 тисячі населення, з них 49,7 тисячі віком до 18 років.

Рівень радіаційного забруднення та ступінь його можливого впливу на здоров'я населення залежить від ландшафтних та геохімічних особливостей ґрунту, міри перевищення природного доаварійного рівня накопичення радіонуклідів у навколишньому середовищі. Вивчення радіологічної ситуації в Західному Поліссі показує, що цей регіон відрізняється надзвичайно високим надходженням цезію-137 в рослини, а потім в організм людини переважно через молоко та м'ясо. Це пояснюється слабким закріпленням цезію-137 в легких за гранулометричним складом ґрунтах, при високому зволоженні.

В зв'язку із забрудненням радіонуклідами території Камінь-Каширського, Любешівського і Маневицького районів особливу увагу приділимо дослідженню саме її екологічного стану. Характеризуючи динаміку вмісту радіонуклідів на контрольних ділянках Камінь-Каширського, Любешівського та Маневицького районів, слід відмітити, що вміст цезію — 137 в цілому зменшується.

Уникнення негативного впливу радіації на людину, насамперед в процесі виробництва і споживання сільськогосподарської продукції є однією з найгостріших і широкомасштабних проблем сьогодення, адже продукти місцевого виробництва є основним джерелом сумарної дози опромінення людей, які проживають на забруднених територіях. Тому важливою передумовою вирішення цієї проблеми стало створення адаптивного виробництва, спрямованого на обмеження додаткового опромінення населення та забезпечення його нормальною сільськогосподарською діяльністю.

Для забезпечення оптимальних умов проживання населення на забруднених територіях необхідні об'єктивне наукове обґрунтування стану території, розробка і впровадження таких технологій, які виключали б надходження радіонуклідів у продукцію сільськогосподарського виробництва та організм людини.